

KLASSEKAMPEN

Ansvarlig redaktør: Bjørgulv Braanen
 Administrerende direktør: Marga van der Wal
 Redaksjonssjef og featureredaktør: Mari Skurdal
 Nyhetssjefer: Kjell-Erik N. Kallset og Mimir Kristjánsson
 Kulturredaktør: Haakon Flemmen
 Utenriksredaktør: Yohan Shanmugaratnam
 Utviklingsredaktør: Katrine Ree Holmøy
 Utgitt av © Klassekampen AS.
 Ettertrykk og elektronisk videre distribusjon forbudt uten etter særskilt avtale.

Mangfold

«Vi må nå se om virkemidlene våre er innrettet slik at de bidrar effektivt til mediemangfold og ytringsfrihet», erklærte kulturminister Thorhild Widvey (H) da hun fredag lanserte det nye Mediemangfoldsutvalget. Utvalget ledes av hennes tidligere statssekretær, Fritt ord-direktør Knut Olav Åmås, og skal vurdere både pressestøtten og NRK-lisensen. Det er lett å si seg enig med regjeringen i at vi trenger en bred offentlig samtale om mediernes framtid. Men føringene som ligger i dette utvalgets mandat og sammensetning, lover ikke godt for den kommende debatten.

Igjen er det mangfold, denne regjeringens kulturpolitiske mantra, som er det edle målet. Men hva regjeringen mener med mangfold, er i beste fall uklart. I kulturpolitikken for øvrig har Thorhild Widvey ved flere anledninger levert følgende formel: Flere private finansieringskilder gir mer uavhengighet og økt mangfold. Hvis dette er måten hun tenker mangfold på også i mediepolitikken, låter det mer som en støtte til mer kommersiell reklamejournalistikk enn til en pressestøtteordning og en NRK-lisens som sikrer god og kritisk journalistikk, solide redaksjoner og meningsbredde. Nå kunne en håpe at utvalget ikke deler Widveys syn i slike spørsmål, hadde det ikke vært for at det ledes av den personen i landet som står henne ideologisk og mediepolitisk nærest, og som så seint som i fjor kjempet for kutt i pressestøtten.

Nå har Åmås flere flinke mediefolk med seg på laget. Men det som sier mest om utvalgets sammensetning, er hvem som mangler. Journalistene er ikke representert, og som Dagens Næringsliv skrev lørdag, var verken Norsk Journalistlag eller Norsk Presseforbund involvert da utvalget skulle nedsettes. De meningsbærende avisene, som noen vil hevde er en vesentlig del av mangfoldet i det norske medielandskapet, er heller ikke med. Resultatet er et utvalg som både i sitt mandat og sammensetning har en tydelig politisk profil. Antakelig er det mer egnet til å skape debatt enn å virke samlende.

HAAKON FLEMMEN

Den amerikanske urforræderen

Kalenderen

21. SEPTEMBER

21. september 1780 begikk den amerikanske generalen Benedict Arnold sitt berømte forræderi, da han ga britene plantegninger over amerikanske forsvarsverker på West Point. Arnold hadde vært en effektiv og dyktig militær leder gjennom fem år i den amerikanske frigjøringskrigen. I flere trefninger hadde han utmerket seg, og i det

avgjørende slaget ved Saratoga i 1777 hadde han spilt en nøkkelrolle. Likevel ble han gjentatte ganger forbigått når forfremmelsene skulle deles ut av Kongressen, blant annet fordi andre offiserer tok æren for Arnolds triumfer. Da Kongressen åpnet en etterforskning av Arnolds finanser og nektet å gå med på et britisk fredsforslag i 1778, bestemte han seg for å bytte side i krigen.

Da Arnold ble kommandant ved fortet på West Point, konspirerte

han med britene for å overgi fortet. Forræderiet ble imidlertid oppdaget, da Arnolds britiske medsamsvorne ble tatt til fange med plantegningene over West Point på seg. Arnold måtte flykte til britene i New York. Der ble han brigadegeneral i de britiske styrkene, som han kjempet for til krigens slutt. Deretter bosatte han seg i England, og levde ut sine dager der. I ettertid har navnet Benedict Arnold blitt synonymt med forræder i amerikansk språkbruk.

AGN

Vi tok ikke de nødvendigvis grepene i 2008. Nå kommer andre runde.

Finanskrisen 2.0

Christian Anton Smedshaug
FOKUS

Verden er stadig et underlig sted. Sju år etter finanskrisen, det vil si da den kollektive gjelden i Vesten ble for stor til å håndtere for økonomien og børsene nesten smeltet ned, er vi igjen i et uføre. Det er ikke skapt ny vekst siden 2008, og den gjelda som ikke var til å bære i 2008, er enda større i 2015. McKinsey har beregnet at den har vokst med rundt en tredjedel. Mens realøkonomien i mange land knapt har lagt på seg. Kan da dagens situasjon vare? Nepe. Ubalansene tårner seg opp.

Kina er verdens største bekymring. De greide seg tilsynelatende bra gjennom den vestlig dominerte gjeldskrisen, men nå innhenter også lettvinde løsninger Kina. Intet sted har gjelda økt så raskt som i Kina, med mulig unntak av Hellas. Avkastningen faller raskt på veier, jernbane og eiendom som er bygd i langt større omfang enn hva økonomien trenger. En børsboble avløste infrastrukturboblen i vinter, men også den har sprukket. Nå er kinesiske børser ned 40 prosent fra toppen i mars, og det ser ikke ut til å stoppe der.

Med Kinas investeringsstopp ryker også råvareboblen i verdensøkonomien.

Sjelden har alle råvarer (med unntak av gull) falt så bredt – og så fort. Fra Barentshavets oljebrønner til Sør-Afrikas gruveganger, føles ubehaget med oppgjanger og redusert aktivitet. Fra melkebøndene på New Zealand til maisåkrene i Iowa stuper inntektene. De gode tidene er over. Særlig for dem som ikke har industri til å til å utnytte lavere kostnader på innsatsfaktorene.

Det gjelder særlig mange land i sør, som nå vil få en bråstopp det vil ta tid å komme over og som vil

«Vi har skapt en enda større gjeldsboble som må overvinnes»

gjøre overgangen til mer avansert produksjon meget vanskelig. Problemene i Brasil er kanskje det fremste eksempelet. Her stopper det nå opp i en råvaredrevet økonomi med en svært begrenset industriell konkurransevne.

I EU er det også tunge tider. En ting er belastningen som flyktningstrømmen gir dersom den får fortsette, men de strukturelle problemene er enda mer alvorlige. Europas stolte jordbruk, verdens forbilde på merkevare og effektivitet, går gjennom et økonomisk stålbad på linje med 1930-tallet. En nesten fullstendig liberalisert politikk har sammen med dårlige tider og Russlands boikott, kjørt prisene ned på historisk lavmål, uten sikkerhetsnett. Kriselandene

i Sør-Europa ser heller ikke lyset i enden av tunnelen i egen økonomi.

Sentralbankenes pengetrykking greier i stadig mindre grad å holde liv i en skranten realøkonomi. Selv om børser og kapitalobjekter i mange land har vist betydelig vekst, så varer spekulasjonens gleder ikke evig. Verden sliter med lave renter og generell liten prisvekst som følge av en gjeldsboble som sprekker.

Skal denne deflasjonen forsvinne vil det kreve ny vekst basert på lønnsvekst over tid etter at nødvendig gjeld er nedbetalt eller avskrevet. Det vil ta tid og bli smertefullt. Men fordi det kollektive «vi» ikke tok nødvendige grep i 2008 og kjempet oss gjennom tilstrekkelig med konkurser, omstruktureringer og nasjonaliseringer, har vi nå skapt en enda større gjeldsboble som må overvinnes.

Det finnes to gylne bud i økonomien. Det ene er at du skal holde gjelda på et rimelig nivå. Det andre er at du skal vedlikeholde og fornye din industri og produksjonsapparat kontinuerlig. Da går det deg godt og du får leve lenge i landet. Vesten har ikke gjort noen av delene de siste årene. Vi har levd på forskudd og forsømt det vesentligste.

Spekulasjon kan holde systemet oppe en stund, men ikke evig. Runde to av finanskrisen er på vei.

Christian Anton Smedshaug,
 daglig leder i AgriAnalyse
 cas@agrianalyse.no

Doonesbury

av G.B. Trudeau

Doonesbury Flashbacks